



# KAPCSOLAT

XXI. évfolyam, 2. szám (71.) A Heves megyei könyvtárosok lapja

2012. június

## A tartalomból

*A Költészet Napja  
Andornaktályán*

✱

*Újabb hatvani  
kalandjáték a könyvek  
között*

✱

*Emlékezünk régiekről –  
képek a családi  
fotóalbumokból*

✱

*Bod Péter  
Könyvtárhasználati  
Verseny*

✱

*Kaméleon Olvasóklub*

✱

*Hírek a Meseutcából*

✱

*Pályázati eredmények*

## "A cigánygyerekek nyelvin érteni kell"



Oravecz Imre, Kossuth-díjas író, költő, műfordító szülőfalujába, a Tarna patak völgyében elterülő Szajlára igyekszünk. A település egyik fő nevezetessége a határában található titokzatos eredetű kunhalom, melyet a helyiek egy legendára támaszkodva

évszázadokon át Attila sírjaként emlegettek. Minket azonban most nem a neves költő vagy a történelmi nevezetesség vonz a faluba, hanem Kató néni, azaz Suha Kálmánné, cigány származású – pár hónapja végleg nyugdíjba vonult – könyvtáros.

*Suha Kálmánné 1993-tól vezeti a szajlai községi könyvtárat. Nyugdíjasként, megbízás alapján végzi a könyvtárosi feladatokat. Helybeliként köztisztelőnek örvend, jó a kapcsolata a lakossággal, igyekszik minden lehetőséget megragadni az igényeknek megfelelő programok szervezésére, környezete jobbra tételére. 1990-től önkormányzati képviselő, 3 éve a kisebbségi önkormányzat elnöke, a Szajlai Közéleti Roma Nők szervezetének vezetője. Általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Könyvtárosi végzettsége nincs.*

*Gyermekszeretete példaértékű – könyvtárosként felvállalta a szombat délutáni gyermekfoglalkozásokat, az olvasni tudás gyakorlását, a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítését a könyvtári környezetbe. Az önkormányzat vezetőinek bizalma és a településen tett többszöri látogatásom alapján kijelenthető, hogy Suha Kálmánné lelkesedése és felelősségérzete a falu lakói iránt példaértékű. (Könyvtári szakfelügyeleti vizsgálat 2005, Tözsér Istvánné)*

Szajlára érve nem állunk meg, elhagyjuk az Újtelepet, és továbbhaladunk Ó-Szajla irányába a földúton, melyet egyik oldalán fehérre festett feszület és temető, másik oldalán pityangokkal tarkított mező fog közre.

Ó-Szajlán kidőlt-bedőlt házak, napon sütőkéző paplanok és bicikliző gyerekek mellett elhaladva jutunk el a könyvtárig, amelynek ajtaján felirat hirdeti: *KÖNYVTÁR, a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Mozgókönyvtári Szolgáltatóhelye. Nyitva minden szerdán 15-től 17-ig.* Az ófalusi részen lakik a cigány népesség többsége. Térerő nincs, az utcában csak a mi autónk árválkodik. Kató néni egy fél utcával feljebb lakik, igen közel a könyvtárhoz. Alig állunk

meg, Ó-Szajla nyugdíjas könyvtárosa máris a kapuban üdvözl minket. Az udvaron az asztalon újság, rajta szemüveg. A beszélgetést a hűvös konyhában kezdjük meg.

– *Kató néni, hány évig volt könyvtáros és hogy került a könyvek közelébe?*

– Huszonegy évet dolgoztam a könyvtárban... még kimondani is sok. Nagyon szerettem ott lenni. Szerettem csinálni, jók voltak hozzám a vezetők. Annak idején a régi polgármester fia volt a könyvtáros, de ő megnősült és elkerült Pestre. Aztán úgy döntött a falu vezetése, hogy Kató lenne, akit a könyvtárba lehetne tenni. Felkértek, én meg elvállaltam. De mellette képviselő voltam, meg a kisebbség elnöke. Az épület azonban nagyon tönkre volt menve, így pályáztunk és az én irányításommal nyertünk pénzt egy másik épület felújítására: 1,2 millió forintot az egri területfejlesztéstől és másik 1,2 milliót a cigány önkormányzattól. Aztán összefogott az egész falu, festettünk, áthurcolkodtunk és azóta is az új épületben van a könyvtár. Aztán beindult a mozgókönyvtár és azóta még sikeresebbek lettünk. A gyerekek is szívesebben jártak. Örömmel fogadták a mozgókönyvtári könyveket – nagyon jó, hogy létrejött az a rendszer, hiszen már nem tudtuk túl jól működtetni a könyvtárat, mert régi könyveink voltak. A gyerekek meg sorra kérdezték: *Ó, Kató néni, én már azt a könyvet nem viszem ki, mindig azt olvassam?* Nem volt már pénz új könyvre, hozzáátok meg (*a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárba - a szerk.*) csak odatelefonáltam, hogy ez meg az a könyv kellene, és vagy kihoztátok a következő kiszállítással, vagy kikerült postán.

– *Gyerekként is könyvtárosnak készült?*

– Jaj, dehogya! Én nyolc iskolát jártam, nagyon szegények voltunk, mezitláb jártunk iskolába. Egy könyv, egy füzet, egy írka: ennyi volt, olyan szegények voltunk. De én a nyolcadikat is négyessel végeztem – pedig a szüleim nem tudtak velünk foglalkozni, mert ők se írni, se olvasni nem tudtak. Mikor elvégeztem az iskolát, utána mentem dolgozni a téeszbe, más munkalehetőség nem volt: anyámmal jártunk kapálni. Nem volt még olyan, hogy az a cigánylyány majd ide helyezkedik el, vagy oda megy továbbtanulni. Aztán férjhez mentem, dolgoztam a gyárban, és mikor lebetegedtem és nem vállalhattam már fizikai munkát, akkor lettem könyvtáros.

– *Hány gyerek járt rendszeresen a könyvtárba?*

– Olyan negyven körüli. Csináltunk olyat, hogy a gyerekek sorba ültek, mindenki választott egy könyvet és felolvasott belőle. Ebből én felmértem, hogy melyik gyerek hogy olvas, milyen szöveggel tud megbirkózni, és milyen könyvet tudok neki adni. Amikor meg két hét múlva visszahozták a könyvet, minden gyerekekkel elmondattam, hogy mit olvasott.

– *Kikérdezte a tartalmát?*

– Biztosan! Mindig azt mondtam, *gyerekek, csak azért nem járunk a könyvtárba, hogy eljöttek meg hazamentek.* Így kiszűrtem, hogy ki olvas és ki nem, mert aki nem tudta elmondani, hogy miről szólt a könyv, tovább könyvet nem kapott. És annyira megszerették ezt ezek a cigány gyerekek – én már így mondom – hogy folyton azt kérdezték: *Kató néni mikor olvasunk? Mikor mondhatjuk fel a könyvet?* Mert a cigánygyerekek nyelvin érteni kell. Nem mindegy, ha ketten volnánk a könyvtárban, te meg én, hogy melyikünk beszélne azokkal a gyerekekkel, mert én, ha mondom, azt másként veszik fel, mintha te előadod: egy paraszttól nehezebben fogadják el ezek a gyerekek azt, amit egy cigánytól elfogadnak, mert önekik nagyon érteni kell a nyelvükön.

– *Ezért volt szerencsés, hogy Kató néni volt a könyvtárosuk.*

– Igen. Én ezeket a gyerekeket a könyvtár csinára-binjára megtanítottam. Amikor megvolt az időpont, hogy mikor jönnek a cserekönyvek, előtte felmentünk a könyvtárba két nappal, és sorba vettük a könyveket. Három-négy gyereket beállítottam, én olvastam a papírról a címet, ők meg keresték a könyveket, hogy mire ideér Laci (*Czank László, Bródy Sándor Könyvtár mozgókönyvtári szolgáltatóhelyeire kiszállítást végző munkatársa - a szerk.*) az autóval már készen várjuk. Mert tudtam, hogy Laci mindig több felé megy, és így segitettem rá: bestócoltam, sorba raktam a könyveket előre. Mondta is mindig Laci: *Kató néni olyan jó magával dolgozni.*

– *Az itteni gyerekek milyen könyveket szeretnek olvasni?*

– A fiúk a kalandos könyveket szeretik, a kisebbek a meseféléket, meg azokat, amiket, ha kinyitottunk kijön a kép (*térbeli mesekönyv - a szerk.*), a szülők a sütő-főző könyveket – mert jártak hozzám a könyvtárba cigányasszonyok is.

– *Kató néninek van kedvenc könyve?*

– Van nekem is. – Kicsit habozik. – Én a regény féléket szeretem jobban. Valamikor nagyon szerettem, gyerekkoromban, a Pillangó-Árvácskát. Hát az olyan rettenetes jó könyv! Egy kislány eltéved, nincsenek neki szülei, és a vadonban nő fel – úgy szerettem, úgy kisirattam rajta magam, azt még asszony koromban is kiolvastam vagy kétszer. Szeretek én is olvasni, meg a gyerekeim is, attól függetlenül, hogy a férjem nem, mert ő nem tud. – Nevet. – Ő még a régi cigánystílusban élt. Apósom csordás volt, a férjem volt a bojtára, így nem járt iskolába. Csak annyit tudtam vele megtanítani, hogy leírja a nevét, meg a nagybetűket azért kibetűzi...

– *Meglátogatják még a gyerekek?*

– Kível ülünk a lócán, és odaszaladnak hozzám, körbekapnak, hogy Kató néni gyere vissza. Nagyon jókat játszogattunk a gyerekekkel, sokat nevettem velük. Sok jó emlékem van ezekről a gyerekekről, majdhogynem sírva mondom. Bízta bennem. Ha összevesztek egymással, megkértek, hogy maradjunk a könyvtárba nyitva tartás után is, mert *van olyan dolog, amit megkellene Kató nénivel beszélni, hogy most akkor hogy legyen azzal a lánnyal.* Hát ilyen dolgokat beszélünk mi meg együtt könyvtár után. Szerettek ezek a gyerekek, meg én is nagyon őket. A cigánygyerekek külön természetűek. Volt úgy, hogy az ember sokat morgott, mert ha netán főztem, szaladtak, hogy *Kató néni jöjjön már fel a könyvtárba, mert kellene egy könyv, de már vinni kell reggel az iskolába.* Én meg lekapcsoltam a gázt, és felmentem, az ember meg morgott, hogy *jóasszony nem elég a szombat, úgyis van hogy négykor jössz haza, úgyis, hogy ötkor jössz haza, hát annyi idő nem elég azokkal a gyerekekkel?* De hiába beszélt, mert ha akkor kellett a könyv, nem mondhattam, hogy jöjjenek a hétvégén!

– Csak könyvekért jártak a könyvtárba a gyerekek?

– Jaj, dehogy! Kaptunk a hivataltól magnót, ami vitte a CD-t is, karácsonykor, farsangkor mindig szerveztünk a kicsiknek valamit, adogattak össze a szülők száz forintokat, vettünk üdítőt, sütöttünk egy kis süteményt, de csak azok a gyerekek vehettek részt, akik könyvtárlátogatók voltak. Meg a szülők. De volt olyan is, hogy szalonnát sütöttünk este a könyvtár udvarán. Ez még a kezdetekben volt, amikor nem sok gyerek volt, csak vagy tíz. A fiúk elmentek fát szedni, hozták a sok gallyat. De akkor kiderült, hogy az egyik gyereknek szalonnája, a másiknak kenyere nem volt. Hát vittem én többet, mert hogy nézett volna ki, hogy két gyerek meg én szalonnát sütünk, a többi meg csak les. Így mindenki csurgatott, de csurgattak olyan égett, fekete kenyeret, ó istenem! De jó van, megettük, úgyhogy az is olyan élményes volt.

– Van kedvenc könyvtári sztorija? Amire szívesen emlékszik?

– Van egy – mosolyog. – Amikor Tózsérné (Tózsér Istvánné G. Andrea, a Bródy Sándor Könyvtár igazgatóasszonya - a szerk.) még nem volt ilyen magosabban, akkor lejárt engem ellenőrizni (szakfelügyeleti vizsgálat - a szerk.). És akkor osztályoztak mindent: egyes, kettes, négyes..., melyik mi. Mondja nekem az Andrea, hogy *Kató néni gond van*. Kérdeztem, hogy *micsooda aranylyány?* Hát, azt mondja, *minden jó, minden ötös, csak a könyvrakás* (raktári rend a polcokon - a szerk.) *egyes*. Én azt válaszoltam, hogy *az szerintem nem baj*, mire ő, hogy *na jó, a maga részről nem baj, de az enyémről egy kicsit igen*. – Nevet. – Rákérdeztem, hogy rakjam be szépen a könyveket, mikor bejön ide tíz kis cigánygyerek, egyik ezt húzza ki, a másik azt húzza ki, hiába mondom, hogy nem szabad, nem használ. Ha kihúztak egy könyvet, jött a többi is vele. Én meg mikor vége volt a könyvtárnak, csak összekaptam a könyveket és feldobtam a polcra. De Andrea csak mondta, hogy nem jól van így, én meg csak mondtam, hogy nem baj, akkor adjon egyest. És ebben maradtunk. Ez a nap azóta is mindig az eszemben van.

Hát, ilyen dolgok történtek velem ott a könyvtárban.

Komlóné Szabó Ágnes, Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár

## Kipróbáltuk, ajánljuk Ötletek, módszerek kollégáink tarsolyából

### A Költészet Napja Andornaktályán



Az andornaktályai könyvtárban 2012. április 11-én második alkalommal rendezték meg úgy a költészet napját, hogy ott **bárki elmondhatta kedvenc versét**.

A rendezvény délután három órakor kezdődött az óvodások műsorával. Öröm volt látni, ahogy teljes lelkesedéssel szavalták, énekelték azokat a verseket, énekeket, amelyeket óvodás éveik alatt megtanultak.

A délután során sok szép verset hallhattunk helyi gyerekektől, fiataloktól, felnőttektől.

Az egrri Gárdonyi Géza Színház két színésze is megtisztelte jelenlétével a rendezvényt. *Tóth Levente* verset mondott, *Kelemen Csaba* pedig megzenésített verseket adott elő gitárkísérettel. *Gál Ildikó* (a Szilágyi Erzsébet Gimnázium tanára) interaktív irodalomórája, *Pitlu Gergő* zongorajátéka, *Pitlu János* nyelvészeti előadása és egy projektoros filmvetítés József Attila életéről tették még színesebbé a programot. Megzenésített verseket két együttes előadásában is hallhattunk.

*Hevesi Mónika* és zenésztársai saját feldolgozásokat, a *JAJA együttes* ismert és saját maguk által megzenésített verseket adott elő nagy sikerrel.

Az idő előrehaladtával a közönség lelkesedése és létszáma sem csökkent, **este nyolc órakor is telt házzal zajlott a program**. *Ungvári P. Tamás* feledhetetlen percekert szerzett vidám átiratokkal, *Dr. Mész Mihály* pedig egy Wass Albert verset szavalt csodálatosan.

A rendezők nem csak a szellemi eledelről gondoskodtak. A könyvtár előterében a kötetlen beszélgetések mellé libazsíros kenyeret fogyaszthattak a vendégek és szomszédok sem maradt senki.

Úgy gondolom, bátran mondhatom minden jelenlévő nevében, hogy egy fantasztikus programon vettünk részt. Néhány órára kiszakadtunk a mindennapok taposómalmából, felhőtlenül szórakozhattunk a vidám verseken, elgondolkodhattunk a komolyabb hangvételű műveken, átjárhatta lelkünket a megzenésített versek dallama.

A rendezvény méltó ünneplése volt a költészet napjának.

Vámosiné Csiger Anikó, Andornaktálya

## Pályázati lehetőségen innen és túl, avagy újabb hatvani kalandjáték a könyvek között

A hatvani Ady Endre Könyvtár Gyermekkönyvtárában évekkal ezelőtt szépirodalmi műveket feldolgozó színes kiadványok összeállítására és házi sokszorosítására vállalkoztunk. Mai magyar szerzők műveiből válogattunk, olyan művekből, melyek ajánlandók és ajánlhatók a kiválasztott korosztálynak, melyek szórakoztató, remek történetek.

Ilyen módon hívtuk fel a figyelmet az alábbi könyvek olvasására: *Bálint Ágnes: Egy egér naplója*, *Csukás István: Madárvédő golyókapkodó*, *Csukás István: Pintyőke cirkusz, világszám*, *Fodor Sándor: Csipike, a gonosz törpe*, *Lázár Ervin: A nagyravágyó feketeregő*, *Lázár Ervin: A kisfiú meg az oroszánok*, *Lázár Zsófia-Lázár Ervin: Bogármese*, *Marék Veronika: Kippkopp és a hónapok*, *Podonyi Hedvig: Zöldföld és Mohónia*.

A könyvek feldolgozása minden esetben a művekre szabott, általunk kitalált és összeállított irodalmi játékok (talányok, rejtvények, totó, betűháló, stb) megfejtését jelenti.

A keresztretjvénytől a meseszámтанig minden feladvány a kiválasztott könyvekre kérdez. Játékunk lényege: a gyerekek könyvtári tagok legyenek, olvassák el a kijelölt könyvet vagy könyveket, készítsenek el – a könyv cselekményéhez kapcsolódó – egy vagy több alkotást, melyeket házi kiállításként mindig bemutattunk.

Rejtvényfüzeteink fogadtatása mind a gyerekek, mind a pedagógusok és a szülők között igen kedvező volt, ami már a kezdetektől további tervekre ösztönzött bennünket, valamint arra, hogy további terveink legyenek és újabb partneri együttműködést keressünk az olvasás élményének illetően megismertetésére vagy újbóli átélésére.

Az NKA Márai-Kaleidoszkóp pályázatba bekapcsolódva, lehetőségünk nyílt a „Könyves kalandok” rejtvényfüzetünk újabb kiadványának megjelentetésére.

### Márai-Kaleidoszkóp – Pályázat a Márai-listára beválasztott könyvek olvasókkal történő megismertetésére és más irodalmi programok, valamint író-olvasó találkozókat támogatására Heves megye könyvtáraiban

2011-ben, az első Márai-listán beszerezhető könyvek között nagy örömmel fedeztük föl **Berg Judit: Rumini** című könyvét. (Több példány beszerzésével már akkor készültünk egy későbbi könyves játékra.)

Mondhatjuk tehát: kapva-kaptunk a Márai-listára épülő Márai-Kaleidoszkóp pályázati lehetőségen és az újabb Könyves kalandok füzetünk témájának Berg Judit: Rumini című művét választottuk. Ez a remek történet mindenhol az ajánlott olvasmányok közé kínálkozik. *2007-ben méltán lett Az év gyermekkönyve*. Azok közé a ritka könyvek közé tartozik, melyek több generációt is képesek lekötni és megszólítani. Úgy döntöttünk, hogy **a 4. és az 5. osztályosokat hívjuk játékunkra.**



Nehézséget jelentett a megfelelő példányszám biztosítása – nem is sikerült teljes mértékben. Könyvtárközi kölcsönzésekkel együtt is csupán **20 példánnyal rendelkezünk**. Ha ezt a tényt nemcsak a probléma oldaláról nézzük, akkor elégedettek is lehetünk, mert népszerűvé váltak az olvasási élményt ajánló színes rejtvényfüzeteink, keresettebbek az ajánlott könyvek és szorosabb kapcsolatba kerültünk a gyerekekkel, a szülőkkel és az érintett pedagógusokkal is.

Kértük a gyerekektől, hogy aki még nem tette, legyen könyvtárunk tagja, olvassa el a meseregényt, töltsse ki a rejtvényfüzetet és készítse el a történethez kapcsolódó alkotásokat.

Kétféle munkát vártunk: **egy illusztrációt** a kedvenc jelenetről és további egyet a szabadon választható kínálatból: **hajómodell, a Sárkány-szoros sárkánya, kép/figura természetes anyagokból, cégér vagy bábkészítés.**

Jöttek is az ötletesnél ötletesebb csodák! Meglepően sokan választották a legnagyobb kihívást jelentő vitorlás hajók elkészítését. Látunk hajókat fából, kartonból, flakonból, vitorlákat qiulling technikával, spatula-egereket, tojásból árbóckosarat... Örültünk a tündérien gyerekes és a láthatóan felnőtt közreműködéssel készült daraboknak is. Nem tartjuk tisztünknek a felnőtt segítség mértékének keresését, inkább azt akarjuk hinni, hogy **egy jó játékban együtt játszik és alkot a család, figyelnek egymásra, és tanulnak egymástól.**

Összességében 50-60 nevező játékosból 32 főt tudtunk jutalmazni. A színvonal nagyon magasnak mondható. A feladatmegoldó füzetben 0-2 pontot veszítettek a legjobbak és ők valamennyin gondos, ötletes, kitűnő alkotásokat is készítettek. Az alkotásokat is pontoztuk és a kétféle tevékenység együttes pontszáma alakította ki 32 fő jutalmazandó játszótársat.

Az értékelés napja a kiállítás megnyitását is jelentette. Zsúfolásig megtelt a gyermekkönyvtár. Felemelő érzés volt a családokat látni, akik nagyszülőkkel, testvérekkel együtt kíváncsiak voltak a saját és a mások eredményére.

**Tehát kedves Kollégák,** ha még nem hallottatok Pelevárról, e távoli sziget távoli fővárosáról, az odavezető kalandos hajóútról, ha még nem ismeritek Ruminit, az a vásott, szeretni való utcakölyköt (egeret!), aki bár minden hájjal megkent csibész, de sziporkázó ötleteinek nincs párja, a barátait pedig sosem hagyja cserben, nos akkor olvassátok el a meseregényt, nagyszerűen fogtok szórakozni! Na és ha a nyáron Hatvanban jártok, nézzétek meg a kiállítást a Gyermekkönyvtárban!

*Kassa Andrásné, Ady Endre Könyvtár, Hatvan*

## Emlékezünk régiekről – képek a családi fotóalbumokból



Nekünk, könyvtárosoknak, sokszor nagy dilemma, hogy egy-egy rendezvényünk hogyan és mitől lehet sikeres? Amikor a Bródy Sándor Könyvtár 2. sz. felnemeti könyvtárába kerültem – fontos volt **az itt élők úgymond „becsalogatása” a könyvtárba**. Akkor jött az ötlet: plakátokon, szórólapokon **régi fotókat kértem az itt élőktől** egy kiállítás anyagához. Magam is meglepődtem, hogy milyen sokan hoztak régi fényképeket, s milyen sokan nézték meg a kiállítást. Ennek már lassan húsz éve, kevesen élnek már azok közül, akik az első fotókat hozták..., de a gyűjtési kedv nem lankadt, sőt! Olvasóim rendszeresen hozzák a régi családi fotókat és a régi Felnémetet ábrázoló képeket. Pár évvel ezelőtt egy **szüretet bemutató helytörténeti kiállítás** volt a könyvtárban sok régi dokumentummal, fotóval, amit megnézett egy Felnémetről elszármazó, évek óta Egerben élő könyvtárlátogató is, aki

meghatódva fedezte fel az egyik régi szüretelőket ábrázoló fotón a fiatal édesanyját... Ez az olvasó Nyergesné Korózs Györgyike volt, aki nagy lelkesedéssel elkezdte keresni ismerőseitől, rokonaitól a régi fényképeket. A könyvtárban összegyűjtött anyagot is természetesen nagyon szívesen átadtam és közösen folytattuk a gyűjtést. Csatlakozott hozzánk az itt élő idős Farkas János bácsi és a sok régi fotót beszkenelve, nagyon szép anyag gyűlt össze. Arra gondoltunk, hogy – bár kinyomtatott formában egy-egy rendezvényen már végig lehetett lapozgatni egy kis albumot a gyűjteményből – mennyivel érdekesebb lenne mindezt a mai technikát alkalmazva, **vetítés formájában megmutatni**. A rendezvényt támogatta a helyi Civil Kerekasztal és a sok lelkes „fényképgyűjtő” is. Az első ilyen **vetítés estének óriási sikere és visszhangja lett**, annyira, hogy meg kellett ismételni... Azóta egyre többen hozzák a régi fotókat a családi albumokból, és nem csak idősek, fiatalok is. Óriási élmény végignézni együtt egy ilyen vetítést, **rácsodálkozni régi utcákra, viseletre, régi ismerősöket felfedezni s személyes nagy örömöm, hogy nem csak az idősebbek élvezik ezeket a vetítéseket, de fiatalok is egyre többen jönnek**.

**Mitől lehet tehát sikeres egy rendezvény?** Talán attól, ha olyan programokat próbálunk szervezni, amelyek a környezetünkben élő embereket megérintik, amelyek részesei lehetnek az életüknek és kicsit össze is hozzák őket – és ehhez biztos, hogy mindig találunk társakat...

*Vitkóczi Jánosné, Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár II. sz. Fiókkönyvtár*



## Hírek a Meseutcából Írj nekünk!

Ha elmúltál már hatéves, akkor írd nekünk KÖNYVAJÁNLÓT!

Ha az írás még nem megy olyan jól, mint az olvasás, szólj anyunak vagy apunak, és ő leírja helyetted! Olyan szövegeket várunk, amiben megosztjátok velünk, hogy mit olvastatok nyáron, milyen könyv ragadott meg titeket igazán.

*Mi legyen benne feltétlenül?*

- Kiknek ajánlod? Fiúknak? Lányoknak? Milyen korosztálynak?
- Miért szereted ezt a könyvet?
- Mennyi idő alatt olvastad el?
- Röviden ismertesd a tartalmát, de ha krimi, ne lódd le a poént!
- A szöveg férjen el egy oldalon, Word dokumentumban mellékelj csatolmányként!

Kérj segítséget, ha nem megy egyedül! És ha már 10 éves is elmúltál, akkor írhatod KRITIKÁT vagy SZUBJEKTÍV ajánlót is! (Felső korhatár nincs.) Küldd el nekünk mihamarabb! A legjobb cikkek megjelennek a <http://www.meseutca.hu> oldalon!

**2012. augusztus 20-ig várjuk az írásokat.**

A LEGJOBB TOLLÚ GYEREKEKNEK AZ ANNO MESEBOLT WEBÁRUHÁZÁNAK KÍNÁLATÁBÓL EGY SZABADON VÁLASZTHATÓ KÖNYVET ADUNK AJÁNDÉKBA!

Ide várjuk írásaitokat: [info@meseutca.hu](mailto:info@meseutca.hu)

**Legyél te is a Meseutca szerzője!**

## Hírek, információk

# BOD PÉTER KÖNYVTÁRHASZNÁLATI VERSENY

„A bölcsesség legnagyobb mestere az élet; azonban gyakran felkeresd a rég elhunytakat is, kik tanulások, vizsgálatok s tapasztalások által gyűjtött kincseket a maradék számára könyveikbe letették.” (Kölcsey Ferenc)

Az iskola olyan társadalmi értékű intézmény, amely az emberi képességeknek tudatos, rendszeres, szervezett, intenzív fejlesztését szolgálja. Az oktatási intézmények elképzelhetetlenek könyvtár nélkül, amely napjainkban olyan forrásközponttá kell váljon, amely sokoldalúan fejleszti az ifjúságot, s képessé teszi arra, hogy igényeinek megfelelően válogasson a rendelkezésére álló dokumentumokból. A könyvtár tanulást segítő szolgáltatást nyújt. Kritikus gondolkodóvá, információk hatékony használójává tesz. Hozzájárul az iskola pedagógiai programjának megvalósításához. E program egyik sarkalatos pontja a tehetséggondozás.

„A katolikus iskola szorgalmazza a tanulók szellemi energiáinak kifejlesztését, Istentől kapott adottságaiak hasznosítását. Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és segítséget, hogy képességeinek megfelelően teljesítsen. A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat.” (A Sancta Maria Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Zeneiskola Pedagógiai Programjának 9.5. pontja, a 35. oldalon)

A tanári szerepkör megváltozott. Az érték közvetítő, lámpás, oktató, nevelő szerepkör kibővült. Egyre nyilvánvalóbb a segítő, útmutató, irányító szerepkör felé való elmozdulás. Ennek célja, hogy a tanuló önmaga kritikus gondolkodóvá és tudatos könyvtárhasználóvá váljék, s a legmesszebbre jusson el saját képességei fejlesztésében. Az iskola padjait elhagyva is tudja hasznosítani ezeket a készségeket.

### **Az iskolai könyvtár az életre nevel, mert**

megtanít tájékozódni az információk tengerében;

támogatja az önálló tanulást, a felfedezés izgalmát;

nem akar mindent készen a tanulók fejébe önteni, hanem kutatómunkára, továbbgondolásra serkent;

támogatja az egyéni munkát és az együttműködést, csoportmunkát is;

irodalmi és esztétikai élményeket nyújt;

a könyveken, egyéb forrásokon keresztül sok minden megtudható a világról és magunkról;

a korszerű technikai eszközök használatán keresztül is segíti az információkeresés elsajátítását, s a dokumentumokban való eligazodást; lehetőséget ad a különböző dokumentumokból megszerzett ismeretek összehasonlítására.

A Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny az 1993/94-es tanév óta ad teret a tanulók tehetségfejlesztésének. A verseny kezdetektől fogva a *projektszerű* feladatok megvalósításának módszerét alkalmazza, melynek során a tanulóknak komplexen kell alkalmazniuk információs műveltségüket, a könyvtárak nyújtotta lehetőségek segítségével. Minden évi verseny feladatai egy központi, abban az évben aktuális téma köré szerveződnek

A kezdetekhez képest bővült a feladatok köre is. 2002-től már az elektronikus adathordozók és az Internet lehetőségeit is használniuk kell tudni a versenyen résztvevő tanulóknak.



### *Az idei téma: Kopernikusz és a Naprendszer*

Két tanulónk jelentkezett erre a versenyre. *Koncz Katalin* és *László Liza* – nyolcadikos, rutinos versenyzők. Kata már harmadik évben, Liza második alkalommal nagy lelkesedéssel kezdett bele az idei anyag megismerésébe és elmélyítésébe.

A munkánk kezdetén – még októberben – tudománytérképet készítettünk, amelynek segítségével végigvettük az ETO-osztályokat, amelyekkel kapcsolatba hozható ez a téma. Elkezdtek a kézikönyvekben való bújárgást, az anyaggyűjtést. Könyvtárunk állományából kiválogattuk az idevágó dokumentumokat, sőt a megyei könyvtárból is kölcsönöztünk. Jegyzeteket készítettünk a megismert információkból. Szakszerű bibliográfiát állítottunk össze, amelynek pontos leírása is követelmény ezen a versenyen. Gyakoroltuk a különböző feladattípusokat, amelyeket már az eddigi versenyeken is jól

alkalmaztunk. Feltérképeztük azt a kort, amikor Kopernikusz élt. Megismertük azt a művelődéstörténeti korszakot - a reneszánszt -, annak legnevesebb alkotóit a festészetben, a szobrászatban, a zenében, az irodalomban. Körbejártuk azt az utat a térképen, ahol a heliocentrikus világkép megalkotója megfordult. Visszautaztunk a múltba is, hogy megismerjük az ókori csillagászokat meg az ő felfogásukat a világról. Megkerestük kontinensünk híres csillagászeit,

hazánk híres tudósait, sőt városunk csillagászait – Tittel Pált, Hell Miksát; megismerkedtünk az ő tevékenységükkel. Az ember ősi vágya volt a világűr megismerése. Kikutattuk, kik mikor jártak a Holdon, ki került meg először a Földet űrhajójával, az űrhajózás veszélyeit se hagytuk figyelmen kívül. Nagy haszonnal forgattuk a Bolygók és csillagok című ismeretterjesztő művet, A csillagászat atlaszát, a Csillagászat történeti ABC-t, A távcső világa c. könyvet. A szépirodalomban is bűvárcodtunk: kik írtak verset, mesét, novellát, regényt a csillagokról, az űrhajózásról, a bolygókról, a Föld körüli utazásról. Milyen filmet, TV-játékot forgattak e témában? A csillag metaforát kik alkalmazták verseikben? A témába való belemélyedés egyre több érdekesség felfedezését adta nekünk ajándékkul. Elérkezett a megyei forduló napja: január 30-a. Minden tudását, információ-keresési képességét beleadva a két kislány fényes győzelmet aratott. Liza első, Kata második lett a megyei fordulón – az írásbeli és szóbeli végén, ezzel bejutottak az országos elődöntőbe. Újabb bűvárcodás, szorgalom, akaraterő, kitartás kellett ahhoz, hogy az a feladatlap is kiválóan legyen megoldva. Kata a középmezőnyben végzett, Liza pedig a második helyen bejutott a döntőbe. Április 26-án Budapesten, a Fazekas Mihály Gimnáziumban került sor ennek megrendezésére. 8-8 tanuló mérte össze tudását két korcsoportban a jól felszerelt Szabó Magdáról elnevezett könyvtárban. Az intézmény könyvtárosai könyvtárbemutatót tartottak, melynek alapján minden versenyző biztonságosan mozgott a könyvtár tereiben.

Az I. korcsoport résztvevőinek feladata az volt, hogy készítsenek drámajátékot, amelyben a szereplők Kopernikusz tanait vitatják meg. Ezek a szereplők híres csillagászok legyenek, de mindegyik különböző korból. Két óra állt rendelkezésükre a projektfeladat alapos kidolgozásához.: a megfelelő dokumentumok kiválogatásához, a jegyzetkészítéshez, az interneten való bűvárcodáshoz, a szóbeli szövegalkotásra való felkészüléshez.

A zsűri figyelemmel kísérte könyvtár tereiben való tájékozódási képességet, a jegyzetelés technikáját, a magabiztosságot, a projektmunka logikai felépítettségét, esztétikai megjelenítését, a dokumentumtípusok változatos alkalmazását, az ezekben való jártasságot, eligazodási módot, ezek szakszerű bibliográfiai leírását, az írott és elektronikus források igénybevétele, a mindezekről való szóbeli beszámoló – félreproduktív szöveg – előadásmódját, a versenyző kommunikációs készségét. A több hónapos, szorgalmas, kitartó munka Lizának sikert hozott: 3. helyezést el az országos versenyen, ezzel öregbítve iskolánk hírnevét.

A dobogósok

1. Agg Richárd, Somogyi Béla Általános Iskola, Körmend Kondorné – Karvalics Gabriella könyvtárostánár
2. Dóbbé Orsolya, Hunyadi János Általános Iskola, Budapest – Babocsik Marianna könyvtárostánár
3. László Liza, Sancta Maria Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Zeneiskola, AMI, Eger – Csatóné Poczkó Katalin könyvtárostánár

*Csatóné Poczkó Katalin, Sancta Maria Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Zeneiskola*

## ***Pályázati eredmények***

### **Nemzeti Kulturális Alap 2012**

#### **Szépirodalmi Kollégium**

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, Eger  
„Velünk élő irodalom...” A MIT Heves Megyei tagozatának programsorozatára 400 000,- Ft

#### **Közgyűjteményi Kollégium**

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, Eger  
Heves megye könyvtáraiban és mozgókönyvtári szolgáltató helyein  
„A könyvtárak az aktív idősödésért” program megvalósítására 1 700 000,- Ft

Csány Község Önkormányzata  
Kiegészítő bútorok és berendezések a csányi mozgókönyvtári szolgáltató hely számára 1.819.656,- Ft

Hevesvezekény Község Önkormányzata  
Kiegészítő bútorok és berendezések a hevesvezekényi  
mozgókönyvtári szolgáltató hely számára 722.206,- Ft

## Érdekeltségnövelő pályázat eredményei

Ssz.	Település	Könyvtár neve	Támogatás (e Ft)
1.	Abasár	Dr. Hanák Kolos Könyvtár és Községi Ház	19
2.	Aldebrő	Általános Művelődési Központ Iskolai és Közművelődési Könyvtár	13
3.	Apc	Ady Endre Művelődési Ház és Könyvtár	12
4.	Besenyőtelek	Általános Művelődési Központ Községi és Iskolai Könyvtár	64
5.	Detk	Wass Albert Községi Könyvtár	309
6.	Domoszló	Domoszló Község Könyvtára	45
7.	Ecséd	Községi Könyvtár	60
8.	Eger	Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár	2446
9.	Erdőtelek	Művelődési Ház és Könyvtár	79
10.	Felsőtárkány	ÁMK Könyvtár	46
11.	Füzesabony	Városi Intézményi Központ Füzesabony Könyvtár	49
12.	Gyöngyös	GYÖNGYÖK Vachott Sándor Városi Könyvtár	409
13.	Gyöngyöshalász	Gyöngyöshalászi ÁMK József Attila Művelődési Ház és Könyvtár	13
14.	Gyöngyösoroszi	Gyöngyösoroszi ÁMK Közművelődési és Iskolai Könyvtár	47
15.	Halmajugra	Községi Könyvtár	135
16.	Hatvan	Hatvan Városi Művelődési Központ és Könyvtár	375
17.	Heves	Heves Városi Művelődési Központ, Könyvtár és Sakk történeti Kiállítóhely	22
18.	Hort	Hort Község Kulturális Centruma: Könyvtár, Községi Ház és Helytörténeti Kiállítóhely	85
19.	Kál	József Attila Könyvtár	22
20.	Kápolna	Községi és Általános Iskolai Könyvtár	26
21.	Karácsond	ÁMK Ady Endre Művelődési Ház, Községi és Iskolai Könyvtár	23
22.	Kerecsend	Községi és Iskolai Könyvtár	24
23.	Kompolt	Községi és Általános Iskolai Könyvtár	33
24.	Kömlő	ÁMK Könyvtára	32
25.	Lőrinci	Városi Kulturális Sportintézmény és Könyvtár	148
26.	Ludas	Községi Könyvtár	22
27.	Nagykökényes	Közösségiház és Könyvtár	32
28.	Nagyréde	Szent Imre ált. Isk. Könyvtár és AMI	18
29.	Noszvaj	Községi és Iskolai Könyvtár	14
30.	Parád	Nagyközségi Önkormányzat Községi és Iskolai Könyvtára	20
31.	Pély	Községi Könyvtár	48
32.	Recsk	Nagyközségi Könyvtár	38
33.	Rózsaszentmárton	Művelődési Ház és Könyvtár	24
34.	Szihalom	Községi Művelődési Ház, Könyvtár és Iskolai Könyvtár	87
35.	Tarnaörs	Tarnaörs-Boconád ÁMK Községi Könyvtár	83
36.	Tiszanána	Fekete István Könyvtár, Kult. És Szabadidő Központ	58
37.	Verpelét	Petőfi Sándor Községi Ház és Könyvtár	51
38.	Visonta	Községi és Iskolai Könyvtár, Művelődési Ház	66
39.	Zagyvaszántó	Könyvtár és Művelődési Ház	30



## KAMÉLEON OLVASÓKLUB



A Kaméleon Olvasóklub négyfordulós levelező játék, 1–4. osztályosoknak. A gyerekek minden fordulóban egy mai mese részletét kapják meg tíz kérdéssel, ezután egy régi, jól ismert mesét kell megkeresniük otthon vagy a könyvtárban, és megoldani az ahhoz kapcsolódó öt feladatot.

Az egyes fordulók után mindenki apró ajándékot kap, a játék végén a legügyesebbeket könyvvel jutalmazzák!

### **Tudod, milyen a kaméleon?**

*Színes, izgalmas, változatos és titokzatos. Éppen mint a könyvek! Ismered Lenkát,*

*Helkát, Csodát és Kószát vagy a csúnya királyfit? Akár régi ismerőseid, akár új mesehősként üdvözlöd őket, segítségükkel elvezetünk a könyvek varázslatos birodalmába.*

### **Tájékoztató szülőknak, pedagógusoknak, könyvtárosoknak – a szervezők részéről**

Ma már senki nem lepődik meg azon, ha olyan statisztikai adatokat hall, hogy a tizenévesek a kötelező olvasmányokon kívül szinte nem olvasnak könyvet, helyette szabadidejük nagy részét a televízió vagy a számítógép képernyője előtt töltik.

Tudjuk: az olvasóvá nevelés nem iskolás korban kezdődik, és akit kisgyermekként nem fog meg a könyvek varázslatos világa, azt később már nehéz meggyőzni arról, hogy miért is nagyszerű dolog az olvasás. Ám alsó tagozatban talán még van remény arra, hogy a diákokat a jó olvasmányok, a nekik való, hozzájuk szóló, és az őket érintő témájú történetek felé vezessük. Épp ezért számos pedagógus és szülő támogatásával indítottuk útjára 2011-ben a Kaméleon Olvasóklubot, mely idén második évadját kezdi.

A levelező játék négy fordulója során a résztvevő gyerekek korosztályuknak és olvasásértési szintjüknek megfelelő szövegrészleteket és hozzá kapcsolódó feladatsorokat kapnak. Igyekszünk ezeket igényesen, izléselesen összeállítani, és ahol lehet színes illusztrációkkal vonzóbbá tenni.

A feladatok nehézségi szintje egy-egy lapon belül is fokozatosan változik, az egyszerűbbnek tűnő tesztkérdésektől, a kreativitást igénylő feladványoktól az önálló kutatómunkáig. Amellett, hogy felhívjuk figyelmüket a minőségi könyvek olvasására, célunk még a szövegértés izgalmas, játékos formában történő fejlesztése, hiszen tudjuk: akinek jó a szövegértése, könnyebben boldogul a többi tantárggyal is, könnyebben tanul meg új nyelveket és később sikeresebb eredményeket ér el a különféle tanulmányi versenyeken, felvételi vizsgákon.

A szemelvényeket kortárs irodalmi művekből választjuk, van köztük versrészlet, magyar és külföldi író műve egyaránt. Mivel hisszük, hogy a kortárs és a klasszikus irodalom nem csak hogy remekül megférnek, hanem nagyon is jól tudják támogatni egymást, ezért a feladatlapok második fele egy olyan ismert, vagy könnyen hozzáférhető mesére vonatkozik, amit nem csatolunk az anyaghoz – ezt kis utánajárással a gyerekeknek magunknak kell megszerezniük. Ezzel szeretnénk őket arra ösztönözni, hogy nézzenek körül az otthoni könyvespolcon, menjenek be a könyvtárba vagy a modern kor vívmányait kihasználva, felnőtt segítségével böngésszenek az interneten.

A hozzánk visszakérült lapokat kijavítjuk, értékeljük, és a következő kör feladataival együtt visszaküldjük a gyerekeknek. Sosem feledkezünk meg arról, hogy fordulónként apró ajándékkal kedveskedjünk nekik munkájukért, és természetesen év végén valamennyi szorgalmas diák jutalomkönyvet kap.

Annak ellenére, hogy a részvételnek díja van, Olvasóklubunk nem kereskedelmi céllal jött létre, hiszen nagyon fontos, hogy nem kell megvenni a könyvet ahhoz, hogy válaszolhassanak a kérdésekre, és természetesen nem csatolunk reklámanyagokat a feladatlapokhoz.

### **Gyakorlati tudnivalók:**

A minimális csoport létszám: 10 fő.

Éves díj: 3500,- Ft (amely tartalmaz minden költséget, mappát a feladatlapoknak, felbélyegezett borítékokat, ajándékokat).

Jelentkezési határidő: 2012. október 15.

A játék 2012. október 29-én indul.

**A csoportokat szervezhetik:** alsós tanító a saját osztályával, iskolai **könyvtáros** különböző osztályokból, szakkörök vezetői, művelődési házak, játszóházak, szülők. A csoportokat szervezőket levásárolható könyvkuponnal jutalmazzák (a nevezési díj 10 %-ának megfelelő értékben).

### **További információ:**

Fodor Zsuzsa, 30-984.1498, [kameleon.olvasoklub@gmail.com](mailto:kameleon.olvasoklub@gmail.com)

<http://www.rainbowkatalogus.hu/olvasoklub>

<http://www.facebook.com/olvasoklub>



## Mozgókönyvtári ellátás – a kiszállítások szemszögéből



Heves megyében 67 település kapcsolódott idáig a mozgókönyvtári hálózathoz. A mozgókönyvtári szolgáltatóhelyek könyvtárosai valószínűleg tudják, mit jelent ez a szolgáltatás. Elképzelhető azonban, hogy nem mindenki ismeri, gyakorlatilag miképp működik ez a rendszer és hogy kik és mit csinálnak annak érdekében, hogy az olvasók minél jobb színvonalú könyvtári ellátásban részesülhessenek. Sokrétű feladatot jelent ez.

A munka a Bródy Sándor Könyvtárban indul. Itt történik a könyvek beszerzése, amit Komlóné Szabó Ági végez. Miután Ági megvásárolta a dokumentumokat (mert ugye nem csak könyvekről van szó), azok a Feldolgozó Osztályra kerülnek, ahol felszerelik őket, ellátják katalóguscédulával, leltáriszámmal, könyvsarokkal, valamint rögzítik a dokumentumhoz tartozó rekordot a Corvina program segítségével az adatbázisban. Ezek után Kulcsárné Marika veszi gondjaiba az állományt, aki a kiszállítások előkészítésével foglalkozik. Ő állítja össze a településekre szánt csomagokat, módosítja a számítógépen a dokumentumok helyét és logisztikai tapasztalatai segítségével megszervezi a kiszállítást. Ha az időpont egyeztetés is megtörtént, jómagam bepakolok a kocsiba és elindulok a falvakba. Egy napon általában három településre tudom kiszállítani a könyveket. Megérkezés után, a helyi könyvtáros segítségével lebonyolítjuk a cserével kapcsolatos teendőket, amelyek papíron és számítógépen történnek. Azért mondtam cserét, mert a kivitt könyvek átadása után visszavételre kerülnek a már ott lévő dokumentumok. Szerencsére a legtöbb helyen már van internet kapcsolat, ami nagyon fontos a munkafolyamat lebonyolításához. Amelyik könyv vagy hangoskönyv még olvasónál van, azokat természetesen nem veszem vissza. A kölcsönzést és az azzal járó egyéb feladatokat nyilván a helybéli könyvtárosok végzik. Végül, de nem utolsó sorban a Bródy Sándor Könyvtár Gazdasági Osztályán az egész tevékenység pénzügyi adminisztrálását bonyolítják.

Amióta van szerencsém ebben a munkakörben dolgozni, azóta csak pozitív tapasztalatokról tudok beszámolni. Mindenhol örömmel és szeretettel fogadnak, sokszor mondják, hogy nagyszerű dolognak tartják a mozgókönyvtári szolgáltatást, mivel a legtöbb település anyagi gondokkal küzd, nincs mód új könyvek beszerzésére és a könyvtár fenntartása is nehézségekbe ütközik. A szolgáltatás nagyban segít ezeknek a gondoknak a megoldásában. Ezért talán mindannyiunk nevében elmondhatom, örülünk annak, hogy ez a rendszer működik és bízunk benne, hogy még sokáig így marad.

*Czank László, Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár*

## CORVINA adatbázis építéssel kapcsolatos információ kérhető:

Retrospektív konverzióval kapcsolatos információk	Új könyvek feldolgozása, besorolási adatok
Komlóné Szabó Ágnes	Palicz Zsuzsanna
szaboagi@brody.iif.hu; 36/517-576	palisa@brody.iif.hu; 36/517-575
ACQ modul, érkeztetés	JAVA problémák, felhasználói név, jelszó
Molnár Krisztina	Vas Gábor Tamás
mkriszti@brody.iif.hu; 36/517-575	vasgt@brody.iif.hu; 36/516-632/128 mell.

## Mozgókönyvtári munkatársak figyelmébe

Kiszállítással kapcsolatos információk	Folyóirat reklamáció
Kulcsárné Király Mária	Varga Zita
mozgokonyvtar@brody.iif.hu ; 36/516-632/133 mellék, 30/409-9620	mozgokonyvtar@brody.iif.hu ; 36/517-575
Módszertani kérdések, szolgáltatással kapcsolatos információk	Könyvtárközi kölcsönzés
Farkas Márta	Veresné Lefler Katalin
fmarta@brody.iif.hu, 36/517-576; 20/546-1826	hmkonyvtarkozi@brody.iif.hu
Komlóné Szabó Ágnes	36/516-632/126 mell.
szaboagi@brody.iif.hu; 36/517-576; 30/500-9443	